

SFÂNTUL SINOD
AL BISERICII ORTODOXE ROMÂNE

CĂTRE TOT CLERUL SI POPORUL¹
PREAIUBIT SI BINECREDINCIOS
DIN CUPRINSUL PATRIARHIEI ROMÂNE,
HAR, MILĂ SI PACE DE LA DUMNEZEU-TATĂL
SI DE LA IISUS HRISTOS, DOMNUL NOSTRU²,
IAR DE LA NOI, ARHIERESTI BINECUVÂNTĂRI!

Iubiții noștri fii sufletești,

Slavă, cinste si mulțumire³ se cuvine să aducem Preasfintei Treimi pentru toate binefacerile Sale, cele arătate și cele nearătate, ce ni s-au făcut nouă⁴, și pentru toată bucuria cu care ne bucurăm de voi⁵, iubiții noștri fii duhovnicești, pentru statornicia si credința voastră⁶ ortodoxă, de care ținându-vă cu tărie, vă veți mântui⁷.

Știți cu toții că înaintea Sfintelor Pasti ne pregătim mai intens, prin **rugăciune și post**. Câte *patruzeci de zile si patruzeci de nopți⁸* au postit Moise si Ilie, în Legea veche, înainte de a se întâlni cu Dumnezeu în munte. A postit si Domnul nostru Iisus Hristos atunci când *pentru noi oamenii si pentru a noastră mântuire S-a pogorât din ceruri si S-a întrupat⁹*, învățându-ne că răul din lume si uneltirile diavolului nu pot fi biruite decât numai prin rugăciune si prin post¹⁰. Cât de rușinat ar fi diavolul si cât de bună ar fi lumea, dacă oamenii ar lua aminte la aceste cuvinte! De aceea, si noi, cu toții, să ne rugăm si să postim cu râvnă în această perioadă a Postului Mare! Numai așa ne vom bucura de întâlnirea cu Domnul în noaptea sfântă a Învierii si numai așa vom contribui la îndreptarea lumii, începând cu noi înșine.

Si pentru că mai ales acum, în Post, ne adunăm în număr mare la biserică, s-a luat obiceiul ca în **fiecare duminică** să prăznuim ceva deosebit. Astăzi cinstim sfintele icoane si pe cei ce au suferit pentru ele în secolele VIII-IX, atunci când o prigoană de nedescris s-a dezlănțuit împotriva lor. Duminica viitoare vom lăuda pe isihaști; ei au apărut în sec. XI-XIV învățătura ortodoxă despre rugăciune, singura care ne liniștește (în greacă *isihia* înseamnă *liniștire*), unindu-ne cu Dumnezeu. La mijlocul Postului ne vom închina Sfintei Cruci; ea ne amintește de Jertfa Domnului si ne învață că nu prin iubire de sine, ci prin jertfire de sine biruim păcatul si moartea. Numai acolo unde este Crucea, este si Învierea! Fără de Cruce nu este mântuire! La urmă, vom învăța din două pilde diferite cum să ne sfințim viața: să fim drepti si fără de prihană, ca Sf.

¹ Din Ectenia mare de la Liturghie

² 1 Tm 1,2; 2 Tm 1,2; 2 In 3

³ Apoc 4,9; 7,12

⁴ Din Rugăciunea euharistică a Sf. Ioan Gură de Aur

⁵ 1 Tes 3,9

⁶ 2 Tes 1,4

⁷ 1 Tm 4,15-16; 2 Tes 2,15; Ef 6,10-17

⁸ Is 34,28; 3 Rg 19,8

⁹ Din Crezul ortodox (Simbolul credinței)

¹⁰ Mc 9,29

Ioan Scărarul, sau să ne pocăim sincer și fierbinte, dacă am păcătuit, ca Sf. Maria Egipteanca, a cărei viață o vom auzi la denia Canonului Mare.

Dreptmăritori creștini,

Așadar, astăzi, cinstim sfintele icoane. Ce înseamnă cuvântul *icoană*? În Sfânta Scriptură citim că, la facerea omului, Dumnezeu S-a sfătuit și a zis: *Să facem om după chipul și asemănarea Noastră... Si l-a făcut Dumnezeu pe om după chipul Său*¹¹, adică după icoana Sa, pentru că **icoană înseamnă chip, imagine, iar icoana (chipul) lui Dumnezeu** după care l-a făcut pe Om este modul Lui de a fi: Unul în ființă, dar Treime de Persoane: Tatăl, Fiul și Sfântul Duh, în comuniune deplină de iubire și de viață. Această icoană – a Sfintei Treimi – nu poate fi înțeleasă cu mintea, nici descrisă sau reprezentată; Omul însuși era menit să o arate prin viața lui, ca într-o oglindă, în măsura unirii și asemănării sale treptate cu Dumnezeu.

Ce s-a ales însă de **icoana Treimii în Om**, în urma păcatului, știm cu toții din nefericire: în loc de unitate, permanentă dezbinare; în loc de mulțime de persoane în comuniune, indivizi egoiști, luptând fiecare pentru interesul său. Izgonirea Omului din Rai, pe care am plâns-o duminica trecută, nu era atât pedeapsa lui Dumnezeu, cât propria alegere a Omului de a se îndepărta de Icoana sa, de a nu mai oglindi Treimea, înjosindu-se până la traiul necuvântătoarelor, cum zice Psalmistul: *Omul, în cinste fiind, nu a priceput, alăturatu-s-a dobitoacelor celor fără de minte și s-a asemănat lor*¹². Așa înțelegem de ce Dumnezeu a interzis, în Legea veche, orice imagine și icoană (chip), căci mintea strâmbă a omului și viața lui păcătoasă nu puteau oglindi și imagina drept pe Dumnezeu.

Dar Dumnezeu, în iubirea Lui, a căutat în tot felul restaurarea Omului; și a trimis pe Însuși Fiul Său Cel Unul-Născut¹³, Domnul nostru **Iisus Hristos**, Care este icoana Tatălui, cum spune Apostolul Pavel¹⁴. El a restaurat în Sine pe Om, unit deplin cu Dumnezeu. La vederea Lui, toți oamenii buni s-au bucurat¹⁵: magii, păstorii, dreptii și prorocii¹⁶, Ioan Botezătorul și Maica Domnului. Iar Apostolii, întâlnindu-L – cum am citit astăzi în Evanghelie¹⁷ –, nu s-au mai putut abține să strige de bucurie: *Vino și vezi! Vino și vezi chipul blând și smerit*¹⁸ al Domnului, Icoana desăvârșită a Omului! Cum să nu ne bucurăm și noi, văzând chipul Său curat, spre care tânjim cu toții? Lui i-am cântat astăzi: *Preacuratului Tău chip – adică: Preacuratei Tale icoane – ne închinăm, Bunule...*¹⁹

¹¹ Fc 1,26-27

¹² Ps 48,13,21

¹³ Ga 4,4; In 3,16

¹⁴ 2 Co 4,4; Col 1,15, reluat în Rugăciunea euharistică a Sf. Vasile cel Mare

¹⁵ Mt 2,10; Lc 2,10

¹⁶ In 8,56; Mt 13,17

¹⁷ In 1,43-51; pentru 1,46 vezi Apoc. 6

¹⁸ Mt 11,29

¹⁹ Din Troparul Duminicii Ortodoxiei

Însă, precum știm, nu toți s-au bucurat de Iisus. Unii au căutat să-L ucidă de mic, alții L-au răstignit fiindcă îi încurca sau L-au prigonit. În veacurile VIII-IX au fost unii care voiau cu sălbăticie să-I *distrugă icoana*, ei prigonind și omorând mulți credincioși, mai ales călugări. Dar *s-au stins ca fumul*²⁰ odată cu Sinodul al VII-lea ecumenic (787) și cu marea adunare de la Constantinopol din 11 martie 843, prima duminică din Post, când s-a proclamat definitiv învățătura despre icoană și Ortodoxia (creinței), în general. De atunci, prăznuim și noi această Duminică a Ortodoxiei, purtând sfintele icoane în procesiune, iar în anumite locuri citindu-se și actul solemn de la 843 (*Sinodiconul Ortodoxiei*), care laudă pe Sfinții mărturisitori și anatematizează ereticii.

Cei ce - „creștini” numindu-se - mai luptă **astăzi împotriva icoanelor**, fie disprețuindu-le, fie ignorându-le, dovedesc că nu cred în întruparea Fiului lui Dumnezeu, ci trăiesc după *omul cel vechi*²¹, ca și când Hristos nu a venit și nu L-au văzut, deci nu-L urmează Lui. Ei disprețuiesc și pe Sfinți și pe Maica Domnului, care L-au cinstit pe Hristos și L-au primit în ei, *sfințindu-se în Duhul Sfânt*²², Cel ce deapururi *rămâne în ei*²³, reprezentat prin aureola Sfinților, fără de care nicio icoană nu se pictează. Cine nu are icoane se îndepărtează de toți aceștia și de sfințenia vieții! Noi însă să cinstim cu evlavie sfintele icoane, nu închinându-ne lemnului și materiei, ci lui Hristos Însuși și Sfinților care-L poartă în ei pe veci. Astfel ne umplem și noi de Duhul Sfânt și ne sfințim în comuniune cu ei.

*Dar mai este o icoană în primejdie: icoana lui Iisus, pe care o avem în noi, fiecare, de la Botez... Împotriva acestei icoane se dă azi o luptă mai vrăjmașă ca odinioară împotriva sfintelor icoane*²⁴. Să nu o stricăm, așadar, ca iconoclastii cei din vechime, ci să o îngrijim cu luare aminte, asemănându-ne sfinților, *cu ajutorul Sfântului Duh, Care sălășluiește în noi*²⁵. Căci cinstirea icoanelor trebuie să concorde cu viața noastră în Hristos. Icoanele înseși, prin „perspectiva inversă” în care sunt zugrăvite, ne cer socoteală. Priviți cu atenție chipurile Mântuitorului, Maicii Domnului și Sfinților din icoane și obiectele din ele : Evanghelia, clădirile cetății Ierusalimului... Liniile lor, în loc să ducă spre orizontul depărtat, ca în tablourile obișnuite, vin către cel ce le privește, ca și cum te-ar întreba: icoana Mea din tine, cum o cinstești? *Vino și vezi icoana Mea și o oglindește în tine!*

Iubiți frați și surori în Hristos Domnul,

Acum două duminici, am auzit că și Judecata de Apoi a lui Dumnezeu va fi tot ca o icoană, la Care uitându-ne - adică la Hristos - , se va oglindi în noi, fără ocolișuri, măsura în care L-am cinstit în noi și în semenii noștri. Căci pe cât Îl iubim pe Hristos din noi, pe atât Îl vedem și în semenii noștri cei zidiți după chipul lui Dumnezeu.

²⁰ Ps 67,3

²¹ Ef 4,22; Col 3,9

²² Rm 15,16

²³ In 14,17

²⁴ *Părintele Arsenie Boca, mare îndrumător de suflete din secolul XX*, ed. Teognost, Cluj-Napoca 2002, p. 57

²⁵ 2 Tm 1,14

Aceasta înseamnă porunca: *să iubești pe aproapele tău ca pe tine însuși*²⁶, pe care Zaheu vameșul a înțeles-o atât de bine, împărțindu-și în jumătate averea cu săracii și auzind cuvântul: *astăzi s-a făcut mântuire casei acesteia*²⁷. Si, vai, câți săraci nu ne înconjoară astăzi? Si câte chipuri stricate de păcat și de patimi, de prăpădul actual al drogurilor și al prostituției, al necredinței și al indiferentismului, care așteaptă o mână de ajutor ca să se întoarcă acasă, la Tatăl nostru, precum Fiul risipitor!

De aceea, am luat și noi obiceiul ca, în această Duminică în care cinștim sfintele icoane, să organizăm o **colectă la nivelul întregii Patriarhii**, în sprijinul icoanei din sufletul semenilor noștri celor mai lipsiți, ea fiind deschisă și duminica viitoare, pentru cei ce nu ați știut și nu sunteți pregătiți astăzi. *Fondul Central Misionar*, care se adună astfel, ajută an de an eparhiile Bisericii noastre și așezămintele ei de binefacere să împlinească cele mai arzătoare trebuințe de adăpost, de hrană și îmbrăcăminte²⁸, de îngrijire a celor bătrâni sau copii abandonati, a celor bolnavi sau suferinzi (handicapați), de cercetare a celor închiși sau robiți de patimi, de sprijinire a parohiilor sărace sau a eparhiilor din străinătate, care se străduiesc din răspuțeri să răspundă nevoilor fraților noștri răspândiți în lume.

Darul acesta arată, deopotrivă, comuniunea dintre noi – *prisosul unora împlinește lipsa celorlalți, ca să fie potrivire*²⁹ – și credința noastră autentică în Hristos, Care ne poruncește: *să vă iubiți unii pe alții; întru aceasta vor cunoaște toți că sunteți ucenicii Mei*³⁰. El Însuși ne-a iubit cel dintâi³¹ și S-a dat pe Sine pentru noi și ne împarte la fiecare Liturghie ce are mai scump și bun: preacuratul Trup și Sânge, de care noi toți avem nevoie, ca niște săraci cu Duhul³² ce suntem, precum zice: *dacă nu veți mânca Trupul Meu și nu veți bea Sângele Meu, nu veți avea viață în voi*³³. Să ne asemănăm, dar, lui Hristos! Să împărțim și noi celor săraci și nevoiași, prin colecta aceasta a Bisericii. Si oriunde vedem un semen de-al nostru în nevoie, să-l ajutăm după posibilități, ca pe chipul-icoana lui Dumnezeu.

Iar de chipul lui Hristos din noi însușine, să avem tot atâta grijă, mai ales în acest Post, curățindu-l prin Spovedanie și hrănindu-l cu Sfânta Împărtășanie. Astfel făcând, ne vom umple și noi de bucuria tainică a Apostolilor și vom mărturisi împreună cu ei: *Vino și vezi* icoana lui Hristos, dorirea ta! *Vino și vezi* chipul Său din tine, darul cel mai prețios! *Vino și vezi* pe Hristos din semeni, datoria ta! Iar la Înviere, vom completa: *Vino și vezi* cerurile deschizându-se și pe om iarăși în Rai! *Vino și vezi* pe Maica Domnului și pe toți Sfinții care ne cheamă cu dulcele glas: *Veniți de luați lumină! Lumina lui Hristos să ne lumineze tuturor*³⁴ viața!

²⁶ Mt 19,19; Lv 19,18

²⁷ Lc 19,1-10

²⁸ 1 Tm 6,8

²⁹ 2 Co 8,13-14

³⁰ In 13,34-35; 2 In 5,3

³¹ 1 In 4,19

³² Mt 5,3

³³ In 6,53

³⁴ Din Liturghia Darurilor înainte-sfințite

*Harul Domnului nostru Iisus Hristos si dragostea lui Dumnezeu Tatăl si împărtășirea Sfântului Duh să fie cu voi cu toți!*³⁵

PRESEDINTELE SFÂNTULUI SINOD AL BISERICII ORTODOXE ROMÂNE

† DANIEL

**Arhiepiscopul Bucureștilor,
Mitropolitul Munteniei si Dobrogei,
Locțiitor al tronului Cezareei Capadociei si
Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române**

† Teofan

Arhiepiscopul Iașilor si Mitropolitul Moldovei si Bucovinei

† Laurențiu

Arhiepiscopul Sibiului si Mitropolitul Ardealului

† Bartolomeu Arhiepiscopul Vadului, Feleacului si Clujului si Mitropolitul Clujului, Albei, Crișanei si Maramureșului

† Irineu

Arhiepiscopul Craiovei si Mitropolitul Olteniei

† Nicolae

Arhiepiscopul Timișoarei si Mitropolitul Banatului

† Petru

Arhiepiscopul Chișinăului, Mitropolitul Basarabiei si Exarh al Plaiurilor

† Iosif

Arhiepiscopul Ortodox Român al Europei Occidentale si Mitropolitul Ortodox Român al Europei Occidentale si Meridionale

† Serafim

Arhiepiscopul Ortodox Român al Germaniei, Austriei si Luxemburgului, Mitropolitul Ortodox Român al Germaniei, Europei Centrale si de Nord

† Nifon

Mitropolit onorific, Arhiepiscop al Târgoviștei si Exarh Patriarhal

† Teodosie

Arhiepiscopul Tomisului

† Pimen

Arhiepiscopul Sucevei si Rădăuților

³⁵ 2 Co 13,13

† *Andrei*

Arhiepiscopul Alba Iuliei

† *Gherasim*

Arhiepiscopul Râmnicului

† *Eftimie*

Arhiepiscopul Romanului si Bacăului

† *Epifanie*

Arhiepiscopul Buzăului si Vrancei

† *Calinic*

Arhiepiscopul Argeşului si Muscelului

† *Casian*

Arhiepiscopul Dunării de Jos

† *Timotei*

Arhiepiscopul Aradului

† *Nicolae*

Arhiepiscopul Ortodox Român al celor două Americi

† *Justinian*

Arhiepiscop onorific, Episcopul Ortodox Român al Maramureşului si Sătmarului

† *Ioan*

Arhiepiscop onorific, Episcopul Covasnei si Harghitei

† *Corneliu*

Episcopul Huşilor

† *Lucian*

Episcopul Caransebeşului

† *Sofronie*

Episcopul Ortodox Român al Oradiei

† *Nicodim*

Episcopul Severinului si Strehaiei

† *Vincentiu*

Episcopul Sloboziei si Călăraşilor

† *Galaction*

Episcopul Alexandriei si Teleormanului

† *Ambrozie*

Episcopul Giurgiului

† *Sebastian*

Episcopul Slatinei si Romanașilor

† *Visarion*

Episcopul Tulcii

† *Petroniu*

Episcopul Sălajului

† *Gurie*

Episcopul Devei si Hunedoarei

† *Daniil*

Episcop-loctiitor (Administrator) al Episcopiei Daciei Felix

† *Siluan*

Episcopul Ortodox Român al Ungariei

† *Siluan*

Episcopul Ortodox Român al Italiei

† *Timotei*

Episcopul Ortodox Român al Spaniei si Portugaliei

† *Macarie*

Episcopul Ortodox Român al Europei de Nord

† *Mihail*

Episcopul Ortodox Român al Australiei si Noii Zeelande

† *Ciprian Câmpineanul*

Episcop-vicar Patriarhal

† *Varlaam Ploiesteanul*

Episcop-vicar Patriarhal

† *Varsanufie Prahoveanul*

Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Bucureștilor

† *Calinic Botoșăneanul*

Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Iașilor

† Andrei Făgărășeanul

Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Sibiului

† Irineu Bistrițeanul

Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului

† Vasile Someșeanul

Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului

† Paisie Lugojeanul

Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Timișoarei

† Emilian Lovișteanul

Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Râmnicului

† Ioachim Băcăuanul

Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Romanului și Bacăului

† Marc Nemțeanul

Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Române a Europei Occidentale

† Sofian Brașoveanul

Ortodoxe Episcop-vicar Arhiepiscopiei Ortodoxe a Germaniei, Austriei și Luxemburgului

† Ioan Casian de Vicina

Episcop-vicar Arhiepiscopiei Ortodoxe Române a celor două Americi

† Iustin Sigheteanul

Arhiepiscop-vicar al Episcopiei Ortodoxe Române a Maramureșului și Sătmărilor